

die contrôle. Betere inrichting van sanatoria en klinieken zou steeds meer maatschappelijk-krankzinnigen maken tot wetenschappelijk-krankzinnigen, d. w. z. steeds meer feitelijk-krankzinnigen aan datzelfde Staatstoezicht onttrekken. Ik kan dit geen voordeel vinden, omdat ik het recht van medespreken der rechterlijke macht en het Staatstoezicht op de krankzinnigen geen plaag voor patiënt, familie en maatschappij acht, maar een zegen.

J. KUIPER.

PROVINCIALE FRIESCHE VEREENIGING „HET GROENE KRUIS”.

Oosterend, 24 Mei 1904.

Geachte Redacteur!

Sta mij toe u een en ander mede te deelen omtrent de 19 Mei jl. te Leeuwarden gehouden Algemeene Vergadering van de Provinciale Friesche Vereeniging „Het Groene Kruis”.

Aangesloten zijn thans 27 vereenigingen met 14.000 leden; niet-aangesloten nog 19 met ongeveer 7000 leden. Samen dus ongeveer 21.000 leden op 200.000 inwoners; onder 150 000 inwoners van Friesland werkt dus „Het Groene Kruis” nog niet.

Een en ander was plastisch voorgesteld op een kaart van Friesland, vervaardigd door bemiddeling van Mej. VAN HULST: de gemeenten waar geen Groene Kruis is, waren wit gelaten.

Hiernaast hing een kaart van Nederland vervaardigd, door den Heer FLEISCHER: Zuid- en Noord-Holland, Friesland en Groningen waren groen (Noord-Holland met een wit kruis ter onderscheiding), de overige provinciën waren wit; slechts hier en daar zag men een enkele plaats groen gekleurd. Mogen een volgend jaar beide kaarten geheel groen zijn, en, ik hoop het voor de eer van onzen stand, mogen die medici, die tot nog toe om voor mij totaal onbegrijpelijke redenen zich van deze zaak verre hielden, een groot deel van den daartoe behoorenden arbeid op hun schouders nemen. Het is daarvoor nog niet te laat. Wel zullen zij op dit gebied krachtige medewerkers vinden in menschen van anderen werkkring, wel zal de bekende Ds. FLEISCHER steeds als een facile princeps hun met zijn bekwaamheden ter zijde staan, maar toch, in de meeste afdeelingen kan het nog gaan zooals een der afgevaardigden mij in de pauze omtrent zijn afdeeling vertelde: zonder de dokters waren wij een trein zonder locomotief.

Wat de provinciale vereeniging in het afgelopen jaar verrichtte, werd in de verslagen medegedeeld.

Het plan tot oprichting van een ontsmettingsoven in onze provincie moest worden opgegeven, omdat het Rijk deze zaak zal aanpakken, zooals ons door den Minister van Binnenlandsche Zaken werd medegedeeld; in afwachting daarvan sloten wij een contract met den oven van Het Witte Kruis te Alkmaar en een stoomboot-onderneming, waardoor leden van aangesloten vereenigingen voor f 9.50 een geheel stel besmet goed (bed, kleederen, enz.) kunnen laten vervoeren, ontsmetten en wasschen.

Verder sloot het Hoofdbestuur een contract met zeven leveranciers van ziekenverplegingsartikelen, waardoor den aangesloten afdeelingen een korting van 10 pCt. werd toegestaan.

Wat de toestand der afdelingen betreft: de meesten gingen flink vooruit en ontwikkelden groote activiteit; vooral Dokkum en Harlingen mogen met eere worden genoemd.

Van het Hoofdbestuur moesten aftreden de heeren Ds. A. ANDREE te Oosterend, J. VAN DAM, arts te Rauwerd en P. DE VRIES J.ZN., arts te Oosterend; alleen de laatste herkiesbaar. Gekozen de heeren Ds. T. BOS, te Dokkum en P. VAN ZINDEREN BAKKER, te Gorredijk; herkozen DE VRIES, als lid en Secretaris.

Tets nieuws was de tentoonstelling van Groene Kruis-artikelen, ontworpen en uitgevoerd door den heer FLEISCHER. Eenvoudig bedoeld en eenvoudig uitgevoerd, wilde zij niets anders dan den afgevaardigden gelegenheid geven te zien wat anderen reeds deden, en hun nog ontbrak. Uit den aard der zaak waren er dus geen windkussens, ijszakken, door sommige medici wel eens ten onrechte als *het* Groene Kruis-materiaal beschouwd; men vond er o. a. een tweetal couveuses van Harlingen en Baarderadeel, de eerste met dubbelen wand, verkrijgbaar voor ongeveer f 12.—, de andere met enkelen wand, voor ongeveer f 7.50 te fabricceeren; hieronder is de verwarmings-toestel niet begrepen. Beide zijn vrije navolgingen van de couveuse, beschreven in TREUB'S *Leerboek der verloskunde*: hier wordt verwarming met kruikjes voldoende geacht; in de praktijk voldeed mij bijv. veel beter een groote platte koperen warmwaterstoof, zooals men in rijtuigen gebruikt. De afdeling Veenwouden zond een keurig, expresselijk vervaardigd model van een houten ledikant, waarin een zgn. rollatiev was aangebracht; een keurig en doelmatig kastje om gummiwaren te bewaren, enz.

Ik zou van uwe ruimte te veel vragen als ik u alles wilde vertellen; met de verzekering dat het door de firma MAINI te Amsterdam en OOSTWOUD te Franeker, die keurige ziekenwagentjes zond, geëxposeerde met de propaganda collectie van onzen Voorzitter als om strijd de belangstelling der zeker wel 80 aanwezigen gaande maakte, stap ik hier van af.

Maar: er is nog meer.

De heeren PIJNAPPEL en OOSTERBAAN, Hoofd-Inspecteur en Inspecteur der volksgezondheid, vereerden ons met hun tegenwoordigheid. Was de heer OOSTERBAAN het vorig jaar ook aanwezig, de heer PIJNAPPEL was zoo vriendelijk ons aan het einde der vergadering toe te voegen: ik kwam als vreemde, ik vertrek als vriend.

Het laatste en niet het minste nummer was wel de rede van Dr. H. G. HAMAKER van Broek op Langendijk over *Bakercursussen*.

Het zou mij te ver voeren hiervan een uittreksel te geven; ik wil slechts zijn slotwoorden mededeelen: een beter inzicht in de verpleging van kraamvrouw en kind kan duizenden levens voor een vroegtijdigen dood bewaren. Goede bakercursussen, waarvan er een 10-tal in ons land worden gehouden, kunnen groote verbetering aanbrengen.

Toch moet niet het vormen van beroepsbakkers ons hoofddoel zijn: mijn ideaal is dat elke vrouw, vóór zij in het huwelijk treedt, in zulk een cursus zal opdoen wat zij als moeder moet weten.

Eindelijk nog een aardig moment.

Bij de rondvraag huldigt de afgevaardigde van Franeker in eenige trefende woorden de groote verdiensten van den Voorzitter, den heer FLEISCHER; hij, sedert kort nog slechts in Friesland gevestigd, deed meer voor ons

gewest dan vele anderen in hun geheele leven gedaan hebben. Gaarne zou ik hem de Militaire Willemsorde geven: hij toch toonde in hooge mate de vereischten daarvoor te bezitten, nl. moed, beleid en trouw. Maar dat is mij onmogelijk. Toch wil ik hem tot Ridder slaan: ik benoem hem bij dezen tot Ridder in de orde van Het Groene Kruis.

Na deze woorden overhandigde hij den Voorzitter een groen lint, waaraan een groen kruis was bevestigd, en verzocht hem dit gedurende dezen dag te dragen, aan welk verzoek gaarne werd voldaan.

Een donderend applaus drukte het zegel op deze werkelijk zoo verdiende huldiging.

Een gemeenschappelijke maaltijd vereenigde een twintigtal bezoekers aan een gezelligen disch: hieronder bevonden zich de drie aanwezige dames en de heeren PIJNAPPEL en OOSTERBAAN.

Zoals van zelf spreekt, werd hier nog menig hartelijk woord gesproken.

Uw Dw.

P. DE VRIES JZN, *Secretaris.*

HONDERDSTE VERJAARDAG VAN MANUEL GARCIA.

De *Laryngological Society of London* richt een oproep tot de vakgenooten der geheele wereld om op 17 Maart 1905 een algemeene hulde te brengen aan SENOR MANUEL GARCIA, den uitvinder van den keelspiegel, die op dien datum zijn 100sten geboortedag hoopt te vieren.

Zij wijst er op, dat 1905 tevens een jubeljaar is van de laryngoscopie, daar GARCIA's voordracht, gehouden in de *Royal Society*, in 1855 is gepubliceerd.

Het eeuwfeest zal worden gevierd:

1°. door aanbieding aan SENOR GARCIA van diens portret, te schilderen door JOHN SARGENT, R. A.;

2°. door een feestmaaltijd.

De *Laryngological Society of London* stelt zich voor, tevens den jubilaris een hulde-adres aan te bieden en twijfelt niet, of vele andere laryngologische vereenigingen zullen hetzelfde doen.

Op verzoek der Londensche Zustersvereeniging stelt het bestuur der Nederlandsche Keel-, Neus- en Oorheekkundige Vereeniging zich gaarne beschikbaar:

A. Voor het in ontvangst nemen van bijdragen der Nederlandsche collega's aan het huldeblijk. Het bedrag der bijdrage is geheel vrij. De namen der deelnemers zullen, zonder de bedragen, worden vermeld op de lijst, die het huldeblijk zal vergezellen.

B. Voor het in ontvangst nemen van de voorloopige aanmelding van hen, die uit Nederland persoonlijk aan het feest denken deel te nemen. Met het oog op de te nemen schikkingen is spoedige opgave der namen gewenscht.

Ons bestuur acht elke verdere opwekking overbodig, overtuigd dat tal van collega's den hoog-eerwaardigen uitvinder van den keelspiegel mede zullen willen huldigen.

Aanmeldingen worden ingewacht bij den laatsten ondergeteekende, Weteringschans 72, Amsterdam.

Het Bestuur der Nederlandsche Keel-, Neus- en Oorheekkundige Vereeniging:

A. A. G. GUYE, *Voorzitter.*

A. C. H. MOLL, *Onder-Voorzitter-Penningmeester.*

H. BURGER, *Secretaris.*

Amsterdam,
1 Juni 1904.